

ROMANIA

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 **Titlul actului normativ**

LEGE
pentru modificarea și completarea
Legii nr.134/2010, privind codul de procedura civilă, republicată,
cu modificările și completările ulterioare

Secțiunea a 2-a **Motivul emiterii prezentului act normativ**

Sursa proiectului	Inițiativă: Deputat neafiliat Radu-Mihail IONESCU Deputat neafiliat Monica IONESCU
--------------------------	--

I. Obiectul și scopul reglementării propuse

Prezenta inițiativă legislativă vizează completarea art. 715 din Codul de procedură civilă, prin introducerea unui nou alineat, alineatul (6), cu următorul conținut:

„(6) Contestația privind prescripția dreptului de a obține executarea silită poate fi introdusă în tot cursul executării silite.”

Prin această modificare se urmărește asigurarea unei protecții efective a debitorului împotriva executării silite inițiate în baza unui titlu executoriu devenit inapt din cauza împlinirii termenului de prescripție, atunci când prescripția este invocată de partea interesată. În lipsa unei norme clare și explicite, s-a creat un dezechilibru între părți în cadrul procedurii execuționale, iar o categorie importantă de drepturi procedurale este lipsită de eficiență practică.

II. Descrierea situației actuale

În prezent, Codul de procedură civilă nu reglementează un termen procesual distinct pentru formularea unei contestații având ca obiect prescripția dreptului de a obține executarea silită. În lipsa unei dispoziții exprese, instanțele judecătorești au aplicat, prin analogie, termenul general de 15 zile prevăzut de art. 715 alin. (1) C. proc. civ., care reglementează contestațiile la executare propriu-zise (îndreptate împotriva actelor de executare).

Această interpretare a condus, în practică, la lipsirea de eficiență a excepției prescripției în numeroase cazuri în care debitorul a depășit termenul de 15 zile, deși executarea fusese începută abuziv după împlinirea termenului de prescripție.

Totodată, s-a creat o inegalitate vădită între părți, întrucât creditorul poate solicita executarea silită oricând (în lipsa unui control ex officio privind prescripția), în timp ce debitorul are un termen foarte scurt pentru a opune această apărare, deși aceasta vizează un impediment fundamental la executare: inexistența actuală a dreptului de a urmări silit obligația.

III. Schimbările preconizate

Prin prezentul proiect se propune completarea art. 715 din Codul de procedură civilă, prin introducerea unui nou alineat (6), cu următorul conținut:

„(6) Contestația privind prescripția dreptului de a obține executarea silită poate fi introdusă în tot cursul executării silite.”

Această modificare clarifică și consacră expres jurisprudența instanței supreme (ICCJ – Decizia nr. 9/2022, în recurs în interesul legii) și conferă o garanție normativă expresă dreptului debitorului de a se apăra efectiv împotriva executărilor silite inițiate cu încălcarea prescripției.

IV. Argumente doctrinare și de principiu

Prescripția dreptului de a obține executarea silită este un mecanism fundamental de protecție procesuală, având un rol dublu:

- Pe de o parte, de a sancționa pasivitatea creditorului, care nu a dat dovadă de diligență în valorificarea dreptului său;
- Pe de altă parte, de a proteja debitorul de insecuritatea generată de perpetuarea unei stări de incertitudine juridică.

ROMANIA

În plan conceptual, această instituție este una de **ordine publică relativă**, având caracter imperativ în conținutul său (prescripția stinge dreptul creditorului), dar fiind lăsată la inițiativa debitorului (invocabilă doar de partea interesată, conform art. 707 alin. (1) C. proc. civ.).

Cu toate acestea, regimul juridic actual ignoră caracterul sui-generis al excepției prescripției. În lipsa unei reglementări exprese, instanțele o asimilează unei contestații la executare propriu-zise, impunând un termen de 15 zile de la comunicarea primului act de executare (art. 715 alin. (1)), deși **obiectul și fundamentul juridic** al acestei apărări sunt cu totul diferite.

Rezultatul este acela că **prescripția rămâne teoretic recunoscută, dar practic imposibil de valorificat**, în multe situații în care debitorul nu a fost în măsură să reacționeze în termenul restrâns prevăzut de lege.

V. Trimiteri la normele constituționale și convenționale

Propunerea legislativă este în deplin acord cu următoarele dispoziții fundamentale:

- **Art. 21 din Constituția României** – Dreptul la un proces echitabil;
- **Art. 16** – Egalitatea în fața legii;
- **Art. 6 par. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului** – Dreptul la un proces echitabil și la egalitatea armelor.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că părțile trebuie să aibă o **posibilitate rezonabilă de a-și susține cauza în condiții care să nu le dezavantajeze în mod semnificativ** în raport cu adversarul (*Dombo Beheer B.V. c. Olandei*, 1993; *Andelković c. Serbiei*, 2013).

Or, în reglementarea actuală, debitorul este constrâns la un termen de 15 zile de la luarea la cunoștință de executare, în timp ce creditorul nu este supus niciunui control ex officio din partea instanței și poate solicita executarea chiar și în mod abuziv, după împlinirea termenului de prescripție. Acest dezechilibru normativ este contrar cerințelor unui proces echitabil și afectează **simetria garantării drepturilor procesuale**.

VI. Jurisprudența relevantă

Înalta Curte de Casație și Justiție a analizat deja problematica termenului pentru invocarea prescripției, prin Decizia nr. 9/2022 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, statuând că: „Excepția prescripției dreptului de a obține executarea silită poate fi invocată pe tot parcursul executării silite, în măsura în care nu a fost invocată și soluționată anterior.”

ROMANIA

Această decizie a venit ca reacție la o jurisprudență contradictorie a instanțelor inferioare și reprezintă o consolidare a principiului potrivit căruia **efectele prescripției nu pot fi îngădite prin formalism procedural excesiv.**

VII. Observații de tehnică legislativă

Completarea art. 715 cu un nou alineat este **coerentă sistematic**, întrucât acest articol reglementează termenul de introducere a contestației la executare. Prin introducerea unui alineat distinct, se evită confuziile între contestația privind legalitatea actelor de executare și contestația întemeiată pe prescripția dreptului de a cere executarea, care are un **obiect autonom și o natură juridică diferită.**

VIII. Rolul instanței de judecată: garant al legalității și al dreptății

Instanța de judecată, potrivit prevederilor legale în vigoare, are rol activ în aflarea adevărului și este **chemată pentru a infăptui justiția, pentru a aduce dreptatea.** Ea nu poate rămâne pasivă în fața unei executări silit efectuate în baza unui titlu care și-a pierdut caracterul executoriu prin împlinirea termenului de prescripție.

A admite că instanța poate fi „legată” de un termen procedural scurt, în absența unei norme exprese care să limiteze momentul în care se poate invoca prescripția, înseamnă a **nega rolul activ și echilibrat al instanței în procedura execuțională.**

Din această perspectivă, instanța nu trebuie să permită aducerea la îndeplinire a unui titlu care nu mai produce efecte executorii, fiind incompatibil cu statutul său constituțional de garant al legalității și al protecției drepturilor fundamentale.

IX. Nevoia de a consolida încrederea cetățeanului în justiție

Orice sistem de drept care își propune să fie credibil în ochii cetățenilor trebuie să asigure, în concret și nu doar în teorie, **protecția reală a drepturilor.** Debitorul care se vede urmărit silit în temeiul unui titlu prescris, fără a avea posibilitatea efectivă de a invoca prescripția, se simte **nedreptățit**, ceea ce adâncește **neîncrederea în funcționarea justiției.**

Prin această completare legislativă, se transmite un semnal clar că **dreptul este un sistem coerent, echitabil, care respectă atât exigențele legii, cât și nevoia de justiție socială.**

Această prevedere înlătură posibilitatea abuzului de drept exercitat frecvent de către creditori, acela de a demara executarea silită în baza unui titlu care nu mai are caracter executoriu, uneori chiar după constatarea judecătorească a prescripției dreptului de a obține executarea silită. De asemenea,

ROMANIA

modificarea, în mod indirect, dă eficiență art.710 din codul de procedură civilă, privind repunerea în termenul de prescripție, prevederi care au devenit absolut ineficiente și inoperabile în ultima vreme.

X. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul asupra sistemului judiciar și al raporturilor juridice civile

Modificarea va contribui la:

- Asigurarea echilibrului între părțile procesului execuțional;
- Creșterea coerenței și previzibilității reglementării în materia executării silite;
- Întărirea rolului instanței ca **garant al legalității** și al îndeplinirii justiției;
- Evitarea abuzurilor în practică și reducerea numărului de executări inițiate în mod nejustificat;
- Creșterea încrederii cetățenilor în justiție, prin garantarea unei protecții reale a drepturilor lor.

XI. Impact bugetar

Prezenta propunere nu implică alocări bugetare suplimentare și nu generează cheltuieli din bugetul general consolidat. Este vorba exclusiv despre o măsură de ajustare legislativă cu efecte favorabile de clarificare a cadrului procedural.

XII. Impactul asupra legislației în vigoare

Adoptarea proiectului impune:

- Completarea art. 715 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă;
- Nu sunt necesare modificări sau abrogări ale altor acte normative.

XIII. Concluzii

Adoptarea acestei propuneri este justificată:

- **Doctrinar**, prin natura specială a excepției prescripției, care nu poate fi supusă aceluiași rigori procedurale precum contestațiile ce vizează actele de executare;
- **Constituțional**, prin respectarea principiilor de egalitate în fața legii (art. 16) și acces efectiv la justiție (art. 21 din Constituția României);
- **Convențional**, prin exigențele art. 6 §1 CEDO privind dreptul la un proces echitabil și egalitatea armelor;
- **Jurisprudențial**, prin confirmarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție (Decizia nr. 9/2022, RIL), că prescripția poate fi invocată oricând în cursul executării, în lipsa unei sancțiuni

ROMANIA

legale exprese, și prin jurisprudența CEDO, care impune ca limitările de ordin procedural să fie proporționale cu scopul urmărit și să nu anihileze substanța unui drept fundamental (a se vedea *Bêleş și alții c. Republicii Cehe*, 2002; *Frydlender c. Franței*, 2000).

- **Tehnic legislativ**, prin completarea logică și sistematică a art. 715, fără a modifica ansamblul normelor execuționale;
- **Funcțional**, prin reafirmarea rolului activ al instanței de judecată, ca garant al legalității și echității, care nu poate valida o executare silită în temeiul unui titlu devenit lipsit de forță executorie;
- **Social**, prin restabilirea încrederii cetățeanului în justiție și în capacitatea legii de a oferi protecție reală și echitabilă, în acord cu așteptările legitime ale societății.

Pentru toate aceste motive, se impune adoptarea propunerii legislative pentru completarea art. 715 din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în forma propusă.

Inițiator:

Deputat neafiliat Radu-Mihail IONESCU

Deputat neafiliat Monica IONESCU

